

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

İNŞAAT MALZEMELERİ SEKTÖR RAPORU

Hazırlayan
İhracat Genel Müdürlüğü
Maden, Metal ve Orman Ürünleri Daire Başkanlığı

2018

İNŞAAT MALZEMELERİ

1990'ların başında ekonomideki gelişmeye paralel olarak inşaat malzemeleri sanayisi de olumlu gelişmeler göstermiştir. Bu dönemde inşaat malzemeleri üretimi ve ihracatında düzenli artışlar görülmüştür. Ancak 1990'lı yılların ortalarında başlayan yurt içindeki yurt dışındaki ekonomik krizlerin 2001 yılına kadar devam etmesi sektörün içi ve dış piyasalarda talep daralmaları ile karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. 2002 yılından itibaren kriz ortamından kurtulan ekonomi ile birlikte inşaat malzemeleri sektörü yeniden hareketlenmeye başlamıştır. ABD'de finansal piyasalarda başlayan krizin dünyaya yayılarak oluşturduğu küresel ekonomik krizin 2008 yılında Türkiye'de de hissedilmeye başlaması ile 2008 yılına kadar sürekli büyüyen inşaat sektöründeki büyüme yerini küçülmeye bırakmıştır. 2012 yılından itibaren sektör toplanarak güçlenmeye devam etmiştir.

Sektöre girdi sağladığı alanlar ile yarattığı çıktılarının kullanıldığı alanlar göz önüne alındığında 200'den fazla sektöre etki eden ve ülke ekonomisinde ciddi bir ağırlığa sahip olan inşaat sektörü ekonomimizin lokomotifleri arasındadır. Ülkemiz inşaat malzemeleri üretimi ve ihracatı açısından dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer almakta, özellikle çimento, inşaat demiri, demir-çelik inşaat aksamı, plastik ve alüminyum inşaat malzemeleri, seramik, cam, boya, mermer, kablolar, elektrik malzemeleri ve ısıtma-soğutma cihazları dünya pazarlarına ihraç ettiğimiz önemli ürünlerden bazılarıdır.

2005 yılında toplam üstlenilen proje bedelinde ilk defa 10 milyar doları aşan Türk müteahhitlik sektörü 2006 yılından beri 20 milyar doların üzerinde bir performans sergilemiştir. 2013 yılında üstlenilen 30 milyar dolarlık proje bedeli ulaşılan en yüksek rakam olmuştur. 2016 ve 2017 yıllarında dünyada yaşanan siyasi ve ekonomik dalgalanmalar ile petrol fiyatlarının düşük seyrine rağmen sırasıyla 13,8 milyar ve 14,8 milyar dolarlık yeni proje üstlenilmiştir.

İnşaat sektörü sadece ülkemizde gelişen bir sektör olmamakla birlikte, dünyada 2030 yılına kadar 57 trilyon ABD doları tutarında altyapı yatırımı öngörülmürken, mevcut koşullarda sadece Avrupa'da 2020 yılına kadar 2 trilyon Avro'luk bir altyapı yatırımı yapılacağı tahmin edilmektedir.

Dünyanın önde gelen müteahhitlik dergilerinden olan Engineering News Record'a (ENR) göre dünya genelindeki en büyük 250 müteahhitlik firmasının toplam uluslararası müteahhitlik gelirleri 2002 yılında 116,5 milyar dolar seviyesinde iken; 2016 yılı gelirleri 468,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. En büyük 250 firmanın gelirlerinde 2015 yılı ile karşılaştırıldığında %6,4 düşüş kaydedilmiştir. 2016 yılında bahsekonu gelirlerin sektörel dağılımına bakıldığında; %30,8'inin ulaştırma (144,4 milyar dolar), %22,3'ünün petrol tesisi (104,5 milyar dolar), %21,7'sinin bina inşası (101,4 milyar dolar) ve %9,7'sinin enerji (45,6 milyar dolar) projelerinden elde edildiği görülmektedir.

2023 yılı ihracat hedefimiz olan 500 milyar doların 100 milyar dolarlık kısmının Yapı Malzemeleri sektörü tarafından gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Ayrıca, Yükselen müteahhitlik sektörümüz, bir taraftan da inşaat malzemeleri ihracatımızı artırmaktadır.

Türkiye, temel inşaat malzemeleri üretimi ve ihracatı açısından dünyanın sayılı ülkeleri arasındadır. Özellikle çimento, inşaat demiri, demir-çelik inşaat aksamı ve ürünleri plastik ve alüminyum inşaat malzemeleri, seramik, cam, boya, mermer, kablolar, elektrik

Malzemeleri ve ısıtma-soğutma cihazları, vb. ürünler yüksek üretim miktarıyla iç talebi karşılamakla kalmayıp kalitesi ile uluslararası pazarlarda rekabet avantajı elde etmektedir.

Çimento

Türk çimento sektörünün 2014 sonu itibariyle üretim kapasitesi 113,5 milyon ton/yıl, üretimi ise 69,7 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. 2013 yılında yaklaşık 11,5 milyar TL olan üretim değeri 2014 yılında 11,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı verilerine göre ise üretim kapasitesi 126,1 milyon ton/yıl, üretim 71,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

2016 yılında Türkiye 493 milyon \$'lık ihracat ile dünyada Çin ve Tayland'dan sonra en fazla çimento ihracatı yapan üçüncü ülke olmuştur. Türk çimento sektörü 2017 yılında 530,8 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. Başlıca ihraç pazarları ABD, İsrail, Suriye, Gana ve Kolombiya'dır.

Demir-Çelik

Demir-çelik sektörü sadece inşaat malzemeleri alanında değil otomotiv, elektronik, gemi inşa gibi pek çok alanda üretime ve gelişime katkısı olan bir sektördür. Türkiye, 2016 yılında 33,2 milyon tonluk ham çelik üretiminde bulunmuştur. Sektörde 35.000'in üzerinde kişi istihdam edilmektedir.

İnşaat sektöründe yoğun şekilde kullanılan demir-çelik uzun ürünleri (çubuk, profil) ihracatı 2017 yılında 4,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, bu alandaki başlıca pazarlarımız İsrail, ABD, Yemen, Singapur ve Irak'tır.

Türkiye, inşaat sektörüne yönelik her türlü boru ve bağlantı parçaları ve döküm parçaları üretmektedir. Türkiye demir çelik boru ve bağlantı parçaları ihracatı 2017 yılında 1,3 milyar dolar civarı olup, bu alandaki başlıca pazarlarımız Irak, ABD, Romanya, İngiltere ve Almanya'dır.

Cam

Dünya cam sektörü global ekonomiye paralel bir gelişmeyle yılda ortalama % 2-4 düzeyinde büyümektedir. Dünya cam üretiminin yaklaşık 140 milyar dolar düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir. Bu üretimin % 45'ini cam ambalaj, % 37'sini düz cam, % 4'ünü cam ev eşyası, % 3'ünü cam elyaf ve % 10'unu diğer camlar oluşturmaktadır. Toplam üretimin % 34'ü Asya, % 30'u Avrupa, % 29'u ABD ve % 6'si diğer bölgelerde gerçekleştirilmektedir. Ülkemiz cam sanayinin yurtiçi üretimi 2014 yılında yaklaşık 8,6 milyon TL'dir. Cam sektöründeki istihdam sayısı 20 bin civarındadır. Ülkemiz üretim kapasitesinin yaklaşık %90'ı Şişecam tarafından karşılanmaktadır.

Cam üretiminde kullanılan en önemli girdiler, kum soda, dolomit, kuartz maddeleridir. Ülkemizin de bu kaynaklar açısından zengin olması nedeniyle, Türk cam sanayi %98 oranında yerli hammadde kullanmaktadır.

Türkiye cam inşaat sektörüne yönelik cam ürünleri ihracatı 2017 yılında 223,8 milyon \$ seviyesinde ihracat gerçekleştirmiş olup, Cam ürünlerinin en fazla ihraç edildiği pazarlar İsrail, İtalya, Almanya, İngiltere Türkmenistan ve İspanya olmuştur.

Seramik

Türkiye seramik kaplama malzemeleri sektöründe dünya üretiminin %3,2'sini, Avrupa üretiminin ise % 11'ini karşılamaktadır. Türkiye 260 milyon m² düzeyindeki yurtiçi pazar büyüklüğü ile dünya seramik kaplama malzemeleri üretiminde dünyada 9.sırada yer almaktadır.

Seramik kaplamalar sektöründe 24 firma, seramik sağlık gereçleri sektöründe ise 40 üretici firma faaliyet göstermektedir. Sektörde yaklaşık olarak 30 bin kişi istihdam edilmektedir. Sektörde yer alan firmalar modernizasyon yatırımları ile teknolojilerini sürekli olarak yenilemişler ve bu süreç içinde Türkiye seramik kaplama sektörü dünya standardını yakalayarak dünya ölçeğinde kaliteli ürün üretir duruma gelmişlerdir.

Türk seramik ürünleri ihracatının büyük bir kısmını inşaatlarda yer ve duvar kaplaması olarak kullanılan seramik kaplamalar oluşturmaktadır. Seramik kaplama malzemeleri ihracatı 2017 yılında 551 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türk seramik kaplama malzemelerinin en fazla ihraç edildiği ülkeler Almanya, ABD, İsrail, İngiltere ve Kanada'dır. Seramik sağlık gereçleri sektörü ihracatı ise 2017 yılında 230,8 milyon dolar olmuştur. En fazla seramik sağlık gereçleri ihracatı yapılan ülkeler Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve ABD'dir.

Doğal Taşlar

Dünyanın en zengin mermer yataklarının bulunduğu Alp kuşağında yer alan Türkiye, 5,1 milyar m³–13,9 milyar ton muhtemel mermer rezervine sahiptir. Bu değer 15 milyar m³ olduğu tahmin edilen dünya rezerv toplamının %33'üne karşılık gelmektedir. Türk doğal taş sektörü; çeşit ve rezerv zenginliği, sektör deneyimi, ham madde bolluğu, deniz ulaşımında nakliye kolaylığı, dinamik sektör yapısı, kullanılan yeni teknolojiler ve geniş renk yelpazesi ile dünya doğal taş piyasasında önemli bir yere sahiptir.

Sektörde yaklaşık 1.500 adet doğal taş ocağı, fabrika ölçeğinde faaliyet gösteren 2.000 kadar tesis, orta ve küçük ölçekli 9.000 atölye faaliyet göstermektedir. İstihdam edilen kişi sayısı 300.000 civarındadır.

2017 yılında ise doğaltaş ihracatı 2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 200 farklı ülkeye ihracat yapılan doğal taş ticaretinde Çin, ABD, Suudi Arabistan, Hindistan, Irak ihracatımızda ilk sıralarda yer alan ülkeler olmuştur.

Plastik İnşaat Malzemeleri

Son yirmi yıl içinde plastik inşaat malzemelerinde, özellikle de plastik kapı ve pencere üretimi ve tüketiminde büyük bir artış olmuştur. Plastik inşaat malzemeleri ile ilgili olarak; sektörde 5.000'in üzerinde firma bulunmakta ve 200 binin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Plastik inşaat malzemeleri ihracatı 2017 yılında 872,6 milyon dolar olmuştur. Sektörde ihracat yapılan başlıca ülkeler Irak, Almanya, Bulgaristan, Gürcistan ve Cezayir'dir.

Boya

Türkiye boya sektörü 2016 yılı sonu itibarı ile iç ve dış pazarlardaki ekonomik büyüklüğü 3 milyar dolara ulaşmıştır. Dünya pazarından aldığımız %2 civarında olan ülkemiz boya sanayisi, Avrupa'nın 4 büyük üreticisi konumundadır. Boya üretimimizin yaklaşık olarak %8-10'luk bölümü ihraç edilmektedir. Türk boya sanayi, son yıllarda başta Orta Doğu, Yakın Doğu, Kuzey Afrika, Doğu Avrupa ve Kafkaslar olmak üzere çok geniş bir coğrafyada sektörel ihracatı geliştirme yönündeki çabalarını sürdürmektedir. Sektörde yaklaşık 600 firma faaliyet göstermekte olup, yaklaşık 200 bin kişi istihdam edilmektedir.

İnşaat boya ihracatı 2017 yılında 361 milyon dolara ulaşmıştır. Sektörde ihracat yapılan başlıca ülkeler Irak, İran, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkmenistan'dır.

Ağaç Ürünleri

Türkiye ormancılık sektöründe yaklaşık 8.000 firma faaliyet göstermekte ve sektör yaklaşık 300.000 kişiyi istihdam etmektedir.

Türkiye ahşap inşaat malzemeleri ihracatı, ağaç ve orman ürünleri ihracatının yaklaşık %10'unu oluşturmaktadır. Ağaçtan inşaat malzemeleri ihracatı 2017 yılında 144 milyon dolara ulaşmıştır. Sektörde ihracat yapılan başlıca ülkeler Türkmenistan, Irak, Suudi Arabistan, Kazakistan ve İran'dır.

TÜRKİYENİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

2000 ve 2001 yıllarında Türkiye'de yaşanan ekonomik krizler sonucu iç piyasada talebin azalması ile inşaat malzemesi sektörü ihracata çok daha fazla ağırlık vermeye başlamıştır. Kriz sonrası ekonominin toparlanmaya başlaması inşaat malzemesi sektörünü de olumlu yönde etkilemiş, 2002 yılından itibaren sektör ihracatı yükselme eğilimine girmiştir. 2002 yılında 4,1 milyar dolar olan inşaat malzemeleri ihracatı, yılda ortalama % 34 oranında artarak 2008 yılında 23,5 milyar dolara ulaşmıştır. 2009 yılında ise ekonomik krizin etkisiyle inşaat malzemeleri ihracatımız bir önceki yıla oranla yaklaşık % 33 oranında azalarak 15,7 milyar \$'a gerilemiştir. 2017 yılında inşaat malzemeleri ihracatı ise bir önceki yıla göre yaklaşık %7,5 artışla 16 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Sektör ihracatında demir-çelik ürünleri yaklaşık 7 milyar dolarlık değeriyle en büyük grubu oluşturmaktadır. İkinci sırada ise 2 milyar dolar ile yalıtımlı kablolar gelmektedir.

Türkiye'nin İnşaat Malzemeleri İhracatı, Milyon dolar

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017	2016-2017 %Değişim
2520	ALÇI	51.517	40.147	49.463	23
2523	ÇİMENTO	549.426	493.006	530.868	8
3208 3209 3210 3214	BOYALAR VE VERNİKLER	993.861	883.584	941.594	7
3917 3918 3922 3925	PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	1.108.682	895.093	872.600	- 3
4411 4412 4418	AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	290.402	277.041	362.485	31
4814	DUVAR KAĞITLARI	7.556	4.758	9.580	101
6802 6803	İŞLENMİŞ DOĞAL TAŞLAR	1.016.531	923.992	927.526	0
6806	MİNERAL YÜNLER	19.291	18.370	19.073	4
6807 6809 6810 6811	ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	111.541	110.793	122.701	11
6904 6905	TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	6.417	6.056	7.612	26
6907 6908	SERAMİK KAPLAMALAR	500.337	512.427	551.363	8
6910	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	198.112	211.830	230.825	9
7003 7004 7005 7008 7016	DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	105.984	119.029	134.366	13
7019	CAM YÜNÜ	91.148	84.872	89.865	6

7214 7215 7216 7217	DEMİRÇELİK ÇUBUK, PROFİL VE TELLER, ÇİVİ, SOMUN, SIHHİ GEREÇLER, TUVALET EŞYASI AKSAMI	4.040.134	3.482.780	3.595.799	3
7303 7304 7305 7306 7307	DEMİRÇELİK BORU VE BAĞLANTI PARÇALARI	1.402.341	1.160.188	1.431.983	23
7308	DEMİR ÇELİKTE DİĞER İNŞAAT AKSAMI	1.244.918	1.000.375	1.047.557	5
7317 7318	DEMİRÇELİK VİDA CIVATA VB.	328.300	344.156	409.477	19
7322	DEMİRÇELİK RADYATÖRLER	387.750	366.417	426.399	16
7324	DEMİRÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	65.794	60.953	59.557	- 2
7604 7610	ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMELERİ VE İNŞAAT AKSAMI	838.896	793.554	891.848	12
7615	ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	118.094	116.281	144.493	24
8301 8302	KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	555.060	565.652	615.563	9
8402 8403 8404 8415 841911 841919 851610 851621	ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	658.686	673.498	778.871	16
842810	ASANSÖRLER VE LİFTLER	41.894	50.217	58.452	16
848110	MUSLUKLAR VE VANALAR	15.146	27.622	33.598	22
8536	ELEKTRİK MALZEMELERİ	484.508	447.059	462.989	4
85444249	YALITIMLI KABLolar	1.531	1.684	1.684	-
9405	AYDINLATMA CİHAZLARI	247.764	256.179	232.284	- 9
9406	PREFABRİK YAPILAR	249.030	168.541	167.839	- 0
Toplam		15.597.413	13.952.251	15.030.224	8

İthalat

2017 yılında ise inşaat malzemeleri ithalatımız 8 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün 2017 yılı ithalatında demir-çelik ürünler 2,1 milyar dolarlık değeriyle en büyük grubu oluşturmaktadır. Elektrik malzemeleri 1,1 milyar dolar ile ikinci, Isıtma ve soğutma cihazları 1 milyar dolar ile üçüncü büyük gruptur.

Türkiye'nin İnşaat Malzemeleri İthalatı, Bin dolar

Türkiye'nin İnşaat Malzemeleri İthalatı, Bin dolar					
GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017	2016-2017 Değişim
2520	ALÇI	6.173	6.203	6.793	10
2523	ÇİMENTO	17.076	16.526	20.573	24
3208 3209 3210 3214	BOYALAR VE VERNİKLER	559.982	547.380	611.490	12
3917 3918 3922 3925	PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	361.814	378.971	410.088	8
4411 4412 4418	AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	558.394	506.424	423.807	-16
4814	DUVAR KAĞITLARI	76.084	17.571	16.270	-7
6802 6803	İŞLENMİŞ DOĞAL TAŞLAR	201.737	198.309	172.657	-13
6806	MİNERAL YÜNLER	49.090	45.385	52.391	15
6807 6809 6810 6811	ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	61.118	54.543	49.492	-9
6904 6905	TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	3.584	1.774	1.375	-23
6907 6908	SERAMİK KAPLAMALAR	78.204	65.102	32.683	-50

6910	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	9.099	7.191	7.164	0
7003 7004 7005 7008	DÜZ CAM, YALITIMLI CAM, CAM TUĞLA	164.237	160.439	153.254	-4
7214 7215 7216 7217	DEMİR ÇELİK, ÇUBUK, PROFİL VE TELLER, ÇİVİ, SOMUN, SIHHİ GEREÇLER, TUVALETEŞYASI AKSAMI	419.267	374.303	344.108	-8
7303 7304 7305 7306 7307	DEMİR ÇELİK BORU VE BAĞLANTI PARÇALARI	873.532	799.654	773.921	-3
7308	DEMİR ÇELİK TEN DİĞER İNŞAAT AKSAMI	291.330	392.202	305.855	-22
7317 7318	DEMİR ÇELİK VİDA, CIVATA, VB.	674.631	713.765	764.422	7
7322	DEMİR ÇELİK RADYATÖRLER	20.513	15.491	17.673	14
7324	DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	13.078	11.739	12.257	4
7604 7610	ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMELERİ VE İNŞAAT AKSAMI	89.289	86.231	102.507	19
7615	ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	34.087	27.389	13.346	-51
8301 8302	KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	589.425	564.077	614.781	9

8402 8403 8404 8415 841911 841919 851610 851621	ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	1.100.164	1.506.189	1.043.094	-31
842810	AŞANSÖRLER VE LİFTLER	142.578	182.701	131.491	-28
848110	MUSLUKLAR VE VANALAR	56.316	65.834	59.108	-10
8536	ELEKTRİK MALZEMELERİ	1.074.225	1.029.851	1.176.385	14
854442-49	YALITIMLI KABLOLAR	379.347	434.667	424.920	-2
9405	AYDINLATMA CİHAZLARI	507.099	358.865	315.037	-12
9406	PREFABRİK YAPILAR	18.661	42.363	16.993	-60
Toplam		8.430.133	8.611.138	8.073.937	-6